

رابطه قضا و قدر چیست؟ این قانون در کجای زندگی من قرار دارد؟

رابطه قضا و قدر و انتخابهایی که مسیر زندگی ما را تغییر می‌دهند

می‌خواهیم به یک سفر کوتاه برویم. فرض کنید که از پنجره قطار در حال تماشای مناظر هستیم و ناگهان قطار ریل خود را عوض کرده و مسیرش را تغییر می‌دهد و با این تغییر دنیای دیگری در مقابل چشمانمان قرار می‌گیرد؛ شهرهای جدید، مناظر متفاوت، آدم‌های جدید، درحالی‌که در مسیر قبلی همه اینها به گونه دیگری بود؛ در واقع **رابطه قضا و قدر** سازوکاری شبیه به همین قطار، مسیر و ریل دارد، با این تفاوت که انتخاب مسیر با ماست! در حقیقت تصمیم‌ها، خواسته‌ها و انتخاب‌های اولیه ما هستند که تعیین می‌کنند، چه چیزی در طول مسیر زندگی در مقابل چشمانمان قرار بگیرد، در چه شرایطی زندگی کنیم و حتی تصمیم‌های بعدی زندگی‌مان به چه صورت باشند.^۱ پس با این حساب می‌توانیم بگوییم، که زندگی ما آمیخته با **رابطه قضا و قدر** است.

در این بین چند سؤال اساسی پیش می‌آید؛ این که چرا ما غالباً از بخشی از عمل‌کرد خود در گذشته راضی نیستیم و همیشه چیزی در گذشته برای تغییر دادن داریم؟ این عدم رضایت ما از کجا نشأت می‌گیرد؟ اساساً ما اهداف و انتخاب‌هایمان را بر مبنای چه شناختی انجام می‌دهیم و حالا که بازگشت به گذشته امکان‌پذیر نیست، چه کار می‌توانیم بکنیم که در ده سال آینده این پشیمانی را نداشته باشیم؟

قضا و قدر در نظام خلقت

در نظام خلقت همه چیز دارای اندازه یا قدری مخصوص به خود است^۲ و چون در زندگی همیشه دامنه وسیعی از انتخاب‌ها پیش روی ماست، اگر از قیمت و نتیجه هر انتخابی مطلع نباشیم، با تصمیمات اشتباهمان باعث ضرر و پشیمانی خود و

1. معنای قضا و قدر الهی چیست؟

2. سوره قمر، آیه 49

اطرافیانمان می‌شویم؛ چون در ازای هر انتخاب بخشی از عمرمان را که تنها و بزرگترین سرمایه ماست، مصرف می‌کنیم. چه بسا بعضی از انتخاب‌های بزرگ‌تر ما کل زندگی و عمر ما را تحت‌الشعاع خود قرار دهند؛ مانند انتخاب همسر، انتخاب محل زندگی یا رشته تحصیلی و از آنجا که این تصمیمات مانند دومینو به هم پیوسته‌اند، انتخاب یکی از آن‌ها زمینه را برای انتخاب‌های بعدی فراهم می‌کند. پس باید قیمت و وزن هر آن چه را که انتخاب می‌کنیم، به درستی پیدا کنیم. این قیمت و اندازه در زبان دین، قَدَر نام دارد.

هر پدیده‌ای که در جهان اتفاق می‌افتد، علتی دارد و خدا با اراده خود تمامی نظام خلقت را بر پایه روابط علت و معلولی و یا **رابطه قضا و قدر** خلق کرده است. خواست و اراده خدا بر این بوده که نظامی بیافریند که در آن هر انتخابی نتیجه خاص خود را به دنبال داشته باشد؛ در نتیجه اگر قَدَر مناسبی را انتخاب نکنیم، خواه ناخواه گرفتار قضا یا نتیجه نامطلوبش هم می‌شویم. البته در این بین قضا و قَدَرهایی هم هستند که ما نقشی در انتخاب آنها نداریم. مثلاً خانواده یا محل تولدمان را خودمان انتخاب نمی‌کنیم و در نتیجه چاره‌ای جز پذیرفتن شرایط موجود نداریم. اما به همین نسبت وظیفه ما نسبت به قَدَرهایی که خودمان انتخاب کرده‌ایم، متفاوت است. پس برای انتخاب درست، اول باید تمامی قَدَرها و جایگاهی را که در سلسله مراتب وجودی ما دارند، بشناسیم و بتوانیم قَدَرهای بخش انسانی‌مان را به درستی از بقیه بخش‌ها تفکیک کنیم. در مرحله بعد هم سعی کنیم که عمرمان را در جهت رسیدن و به دست آوردن به این قَدَرها صرف کنیم، تا ضرر نکنیم.

اهمیت شناخت قَدَرها و اندازه‌ها

قوانین ریاضی بر تمام نظام خلقت حاکم هستند و هر چیزی که خدا آفریده قَدَر یا قیمتی مشخص دارد. هیچ انتخابی از انتخاب امور عینی گرفته مثل یک شیء تا امور ذهنی مثل یک فکر وجود ندارد که قَدَر خاص خودش را نداشته باشد. اما نباید از این غافل شویم که انتخاب هر فکر یا عملی بسته به هر قَدَری که دارد، قضا یا نتیجه خاص خودش را هم به دنبال دارد. کارهای ما در چارچوب **رابطه قضا و قدر** عمل می‌کنند. نمی‌توانیم عملی را انجام دهیم، اما انتظار نتایجی دیگر را از آن داشته

باشیم. مثلاً با قدر تبلی و بی‌حوصلگی به قضای موفقیت نمی‌رسیم. درواقع، هرچه بکاریم، همان را هم درو می‌کنیم؛ پس می‌توانیم بگوییم که هرچه را که انتخاب می‌کنیم، همان‌جا قضا، نتیجه و یا محصول حاصل از آن را هم انتخاب کرده‌ایم. پس به کارگیری نهایت دقت و هوشمندی در انتخاب‌هایی که داریم، حداقل کاریست که می‌توانیم برای سعادت‌مان انجام دهیم و این جز با شناخت به دست نمی‌آید.

رابطه قضا و قدر قانونی است که بر تمامی مسائل جهان حاکم است؛ حتی مسائل معنوی و رابطه ما با خدا را هم شامل می‌شود. پس اگر نتیجه مطلوبی که آرزویش داریم را نزدیکی به خداست، باید قدر متناسب با آن را هم فراهم کنیم؛ البته قبل از هرچیز باید قدرهای متناسب با بخش انسانی‌مان را بشناسیم، تا ضرر یا اشتباه نکنیم. با وجود **رابطه قضا و قدر** طبیعی است که اگر بهترین قدرها را شناسیم، نمی‌توانیم بهترین قضاها را دریافت کنیم. اگر ما نسبت به قدرها و اندازه‌ها شناخت درستی نداشته باشیم و از قیمت انسانی‌مان آگاه نباشیم، نمی‌توانیم درست تصمیم‌گیری کنیم. قدرهای بخش جمادی، نباتی، حیوانی و عقلانی‌مان را به جای قدرهای بخش انسانی‌مان در نظر می‌گیریم و عمرمان را برای به دست آوردن آن‌ها صرف می‌کنیم. عمری که سرمایه محدود ماست و باید برای گرانبه‌ترین و ضروری‌ترین کارها مصرف شود.

ما در این مقاله به بررسی **رابطه قضا و قدر** به عنوان یکی از قوانین اجتناب‌ناپذیر خلقت پرداختیم. گفتیم که در نظام خلقت برای هرچیزی قدر و اندازه‌ای قرار داده شده و هر قدری قضا و نتیجه خاص خود را هم به دنبال دارد. ما تنها زمانی قادر به انتخاب قدرهای درست هستیم که از قیمت انسانی‌مان آگاه باشیم و انتخاب‌هایمان را براساس کمالات انسانی خود قرار دهیم. در غیر این صورت تنها سرمایه زندگی یعنی عمرمان را در جهت نادرستی مصرف کرده و دچار خسران می‌شویم. شما نسبت به قدرهایی که تا به حال انتخاب کرده‌اید، چه نظری دارید؟ آیا از قدرهای خود و نتیجه آنها راضی هستید؟ نظرات خود را با ما در میان بگذارید.